

SZAKMAI PROGRAM

2010.

Intézmény neve: Lakiteleki Bölcsőde

Intézmény címe: 6065 Lakitelek, Petőfi Sándor u. 2.

Intézmény telefonszáma: 76/ 449-014

A programért felelős neve: Szabóné Hunyadi Judit

A program érvényességi területe: Lakitelek Nagyközség közigazgatási területe

TARTALOMJEGYZÉK

1. A bölcsődei gondozás-nevelés szakmai alapprogramja.....	4
1.1. Általános rész.....	4
1.1.1 A lakosság demográfiai adatai	4
1.1.2 Bölcsőde bemutatása.....	5
1.1.3 A bölcsőde definíciója, funkciói	6
1.1.4 Bölcsőde pedagógiai hitvallása.....	6
1.1.5 A bölcsődei gondozás-nevelés célja	7
1.1.6 A bölcsődei gondozás-nevelés alapelvei.....	7
1.1.7 A bölcsődei gondozás-nevelés feladatai	8
1.1.8 Alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások	9
1.1.9 A bölcsődei élet megszervezésének elvei.....	10
1.1.10 Bölcsődei gondozás-nevelés főbb helyzetei.....	14
1.2. A Gyermek gondozása, fejlesztése	15
1.2.1 A felvétel rendje	15
1.2.2 Gyermek elhelyezési módja a bölcsődében	16
2. A bölcsődei gondozás-nevelés tárgyi feltételei.....	17
2.1. A bölcsőde helyiségei	17
2.1.1 A gyermekek által használt helyiségek	17
2.1.2 A bölcsőde egyéb helyiségei.....	18
2.1.3 Dolgozók szociális helyiségei.....	18
2.1.4 Terasz	18
2.1.5 Játszókert.....	19
2.2. Játékkészlet	19
2.2.1 Egészségügyi szempontok.....	19
2.2.2 Pedagógiai szempontok:.....	20
2.2.3 Kivitelezés	20
2.2.4 Elhelyezés.....	20
2.2.5 Pihenősarok	20
2.2.6 Alapjátékok:	20
2.2.7 A 2-3 éves korú gyermekek játéka	21
2.3. A bölcsőde műszaki adottságai, megközelíthetőség, parkolás	22
3. A bölcsődei gondozás - nevelés személyi feltételei	22
4. Egészségmegőrzés.....	23
4.1. Közvetlen prevenció.....	23
4.1.1 Gyermekfogászati prevenció.....	24
4.1.2 Levegőzés.....	24
4.2. Gyógyszeradás, elsősegély	24
5. Élelmezés	24
5.1. Az étkeztetés közegészségügyi szabályai	24
5.1.1 Általános elvek.....	24
5.1.2 Raktározás, tárolás	25
5.1.3 Nyersanyag előkészítés és készétel előállítás	25
5.1.4 Tálalás, kiszolgálás	26
5.1.5 Mosogatás.	26
5.1.6 Csomagolás, szállítás	26

5.1.7 A személyzetre vonatkozó előírások.....	27
5.2. Kisgyermekek táplálása	27
6. A bölcsőde egészség-, baleset- és munkavédelemmel kapcsolatos szabályai.....	27
6.1. A bölcsődés gyermekek egészségvédelme:	27
6.2. Járványügyi előírások	28
6.3. A bölcsődei dolgozók egészségvédelemmel kapcsolatos szabályai:	29
6.3.1 Takarítás	30
6.3.2 Festés	30
6.3.3 A helyiségek levegőjének higiéniája	30
6.3.4 A szennyes ruha kezelése, mosása.....	30
6.4. Balesetvédelemmel kapcsolatos szabályok	31
6.4.1 Gyermekfelszerelések ellenőrzése:	32
6.4.2 Tűzvédelem:.....	32
6.5. Munkavédelemmel kapcsolatos szabályok	33
7. A bölcsődei dokumentáció	34
7.1. Bölcsődevezető.....	34
7.2. Gondozónők.....	34
7.3. Bölcsődeorvos.....	34
8. A bölcsőde kapcsolata más intézményekkel.....	35
9. A program készítésekor alkalmazott törvényi szabályozások	36
10. Mellékletek.....	37

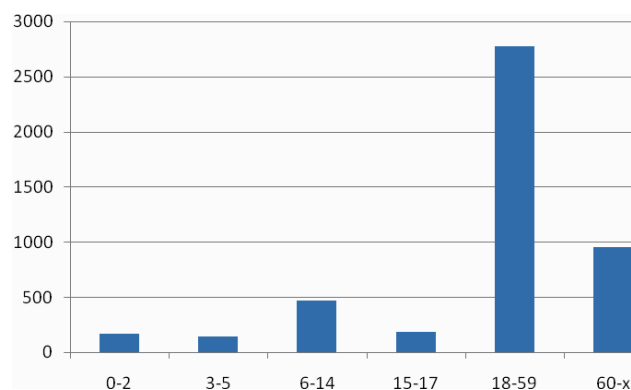
1. A bölcsődei gondozás-nevelés szakmai alapprogramja

- Az általános emberi, etikai alapelvek,
- Az ENSZ. „Egyezmény a gyermekjogairól” c. dokumentumban rögzítettek,
- A pszichológiai és a pedagógiai kutatások eredményei,
- A 0-3 éves életszakasz meghatározó szerepének elismerése,
- A bölcsődei gondozás, nevelés története alatt felhalmozódott értékek,

A bölcsődei ellátás nemzetközileg elismert gyakorlata, figyelembevételével határozza meg a bölcsődékben folyó gondozó-nevelő munka szakmai alapelveit, melyek érvényesek a speciális csoportokra és a szolgáltatásokra is, a sajátosságaiknak megfelelő kiegészítésekkel. Ezeknek az elveknek az elfogadása és a gyakorlatban való érvényesítése a bölcsőde gondozó nevelő munkájának minimum követelménye.

1.1. Általános rész

1.1.1 A lakosság demográfiai adatai

Lakitelek lakosainak száma 2007. évben 4686 fő volt. A lakosságszám folyamatosan növekvő tendenciát mutat. A gyermekek száma 2002. évtől folyamatosan növekszik, ezzel arányban a bölcsődébe íratott gyermekek száma is, amelyet mutat, hogy 2002-ben még csak 20 fő, 2008-ban már 38 fő kisgyermek volt a bölcsőde létszáma. Ez összefüggésben van azzal, hogy a település népességszáma az elmúlt 10 év során folyamatosan növekedett, ami annak köszönhető, hogy a születők száma minden évben meghaladja az elhunytakét, valamint annak is, hogy a településre évről évre mind többen költöznek be, akik között sok a fiatal, gyermekeket nevelő család

1.1.2 Bölcsőde bemutatása

Bölcsődénk a mai helyén 1998 október 01-től üzemel. Ha vissza tekintünk már az 50-es években büszkélkedhetett Lakitelek bölcsődével. Majd 1990-ben az akkori képviselő testület döntése alapján a bölcsőde telephelye megváltozott, és az óvodához integrálták. Szakmailag önálló maradt. Sok szép évet töltöttünk el az óvodánál. Abban az időben az engedélyezett gyermeklétszám 20 fő volt. Tapasztalat volt és tény, hogy állandó túlszűfolttság volt az intézményben. De az itt dolgozó gondozónők hivatás tudata, és szeretete ellensúlyozta a problémát. Ekkor a dolgozói létszám 6 fő volt. 2008-ban lehetőség adódott DAOP pályázat beadására ami a bölcsőde bővítésére irányult. Ezt a pályázatot megnyertük, és 2010-ben a bővítés meg is valósult. Ebben az intézményben méltó módon gondozhatjuk-nevelhetjük Lakitelek kisgyermekait Így a gyermek férőhely létszám is megemelkedett, ami maximum 48 főig tölthető fel. A dolgozói létszám is bővült 5 fővel. Nagy lépés ez a bölcsőde életében, hiszen így minden kisgyermeket fel tudunk venni. Tekintettel arra is, hogy Lakitelek üdülő körzet is, többen települnek be a Töserdei üdülő részre. A kisgyermekeket 2 éves kortól vesszük fel, mivel tejkonyha nem működik. Az itt töltött időt igyekszünk legjobb tudásunk szerint megszervezni. Az üdülő övezet által nyújtott lehetőségeket, séta, fürdőzés, kirándulás fontosnak tartjuk kihasználni. Fontosnak tartjuk a szülővel történő fokozatos beszoktatást. Szükséges ez a kicsi gyermek számára, hogy apró lépésekben váljon el a szülőtől, szokja meg az itteni szokásokat, fogadja el a gondozónőt, gyermektársait. Megnyugtató a szülő számára is hiszen így betekintést kap a bölcsőde életéből. Tapasztalja, hogy gyermeke míg ő távol van mennyi mindent „tanul”, mennyi játékkal játszhat. Minden itt dolgozó hitvallása, hogy az általunk gondozott-nevelt gyermekek a mindennapjaikat szeretetteljes, nyugodt légkörben élik át.

A mottónk: MINDENT A GYERMEKÉRT!.

1.1.3 A bölcsőde definíciója, funkciói

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő - 20 hetestől - 3 éves korú - gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, a bölcsődei gondozási-nevelési év végéig maradhat a bölcsődében. Amennyiben még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondozható a bölcsődében. (1997. XXXI. tv. 42. § (1))

A bölcsőde az alapellátáson túl szolgáltatásként tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel, játszócsoport, gyermekhotel működtetésével, házi gyermekfelügyelet és gondozás biztosításával, játék- és eszközkölcsonzással, gyermekétkeztetéssel is segítheti a családokat.

1.1.4 Bölcsőde pedagógiai hitvallása

Biztonságérzetet nyújtó, érzelem-gazdag környezet kialakítása, melyben a gyermek saját képességei szerint fejlődhet, megízlelheti az önfelelt aktív játék örömét, mely képessé teszi a későbbi élet során a kreatív továbbfejlődésre, élmény és fantázia világa gazdagodhat, és kialakulhat az esztétikum iránti érzékenysége.

A bölcsődei nevelésben nagyon fontos a személyre szóló bánásmód, mely a gyermekek egyéni sajátosságához és igényeihez igazodó gondozást és nevelést jelent. Ebben a folyamatban nincs kiinduló és elérendő fejlettségi szint, hiszen a bölcsődei felvételnek sincsenek tanult fejlettségi kritériumai (pl.: nem kell tudni önállóan enni, szobatisztának lenni, beszélni stb.).

Arra törekszünk, hogy a gondjainkra bízott gyermekekből a körül ölelő világra nyitott, érdeklődő, fogékony, önállóan gondolkodni tudó emberek váljanak. Ezen tulajdonságok megszerzése közben sajátíthatják el a társadalmi együttélés alapvető szabályait, mely a későbbiekben segíti a társadalomba való beilleszkedésüket. Az élet első éveiben ezt csak az egyéni fejlődési ütemükhöz igazodó fejlesztéssel lehet elérni.

1.1.5 A bölcsődei gondozás-nevelés célja

A gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése családias, derűs légkörben, fizikai és érzelmi biztonság megteremtésével, odaforduló szeretettel, elfogadással, a gyermek kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával biztosítva a gyerekek fejlődéséhez szükséges sokféle, változatos tevékenységet. A nevelőmunkánk az érzelmi biztonság segítségével elősegíti a gyermekek testi, értelmi és szociális fejlődését.

Legfőbb törekvésünk, hogy biztosítsuk a gyerekek 2 éves kortól 3 éves korig történő folyamatos, egymásra épülő gondozását, nevelését, fejlesztését.

Célkitűzésünk a 0-3 éve korú gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítása a törvény által kötelezően előírt alapellátás keretein belül. A család segítése érdekében a szülők munkaideje alatt biztosítjuk gyermekeik számára a harmonikus, kiegyensúlyozott biztonságot nyújtó gondoskodást. Mindezt higiénikus, esztétikus, inger gazdag környezetben.

1.1.6 A bölcsődei gondozás-nevelés alapelvei

A gondozás és nevelés egységének elve

A gondozás és nevelés elválaszthatatlan egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

A családi nevelés elsődlegességének tiszteletben tartása elve

Segítjük a családi nevelést, különböző fórumok létrehozásával

A gyermeki személyiség tiszteletének elve

Minden gyermek önálló személyiség, ennek tudatában gondozzuk és neveljük a gyermekeket.

Az egyéni bánásmód elve

A gondozónő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését.

Az állandóság elve

A gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága /„saját” gondozónő-rendszer felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság/ növeli az érzelmi biztonságot.

Az aktivitás, az önállóság segítésének elve

A biztonságos és tevékenységre motiváló környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényekhez igazodó segítése, a gyermek felé irányuló szeretet, az elfogadás és empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat.

A pozitívumokra támaszkodás elve

A nevelés alapja a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. 1/6.

Az egységes nevelő hatások elve

A gyermekkel foglalkozó felnőttek- a közöttük lévő személyiségbeli különbözőségek Tiszteletben tartásával- a gyermek elfogadásában, öntevékenységének biztosításában Egyetértenek, az alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, nézeteiket, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítik.

A rendszeresség elve

Az ismétlődés tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményez a napi Események sorában, növeli a gyerekek biztonság érzetét.

A fokozatosság elve

A gyermek új helyzetekhez fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások Elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását.

1.1.7 A bölcsődei gondozás-nevelés feladatai

A bölcsődei gondozás-nevelés feladata a gyermek testi- és pszichés szükségleteinek kielégítése, a fejlődés elősegítése.

Az egészséges testi fejlődés elősegítése

- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése,

- a primer szükségletek egyéni igények kielégítése,
- az egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alap-vető kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése.

Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

- derűs légkör biztosítása a bölcsödébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, illetve csökkentése, a gyermekek segítése az átélt nehézségei feldolgozásában,
- a gondozónő, gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése,
- a társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- megteremteni a lehetőségét a gondozónővel és/vagy a társakkal közös élmények szerzésére.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása.
- az Önálló aktivitás és kreativitás támogatása, ismeretnyújtás,
- a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, a gyermek igényeinek igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és
- helyzet-megoldási minták nyújtása.

1.1.8 Alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások

Játszócsoport

A csoporton belül, vagy külön játszócsoport kialakításával a gyermekeket az édesanyákkal együtt is fogadhatják a nap egy bizonyos szakában a bölcsödék abból a célból, hogy a szülők együtt játszanak

gyermekekkel az intézmény által megteremtett kedvező körülmények között. Játzócsoporthoz beindítására igény mutatkozik, ugyanakkor működtetésének feltétele a megnövelt személyi és tárgyi eszköz állomány.

Sószoba

A sószoba kialakításával a z egészséges gyermekek prevenciója, a légzőszervi megbetegedésben szenvedő gyermekek gyógyítása érhető el. A szolgáltatás kialakítása kedvező körülményeket teremt a gyermekek egészségmegőrzésére.

Ellátási körzeten kívülről érkező gyermekek fogadása

Az intézménynek biztosítania kell a lehetőséget Lakiteleken kívülről érkező gyermekek befogadására, nevelésére és gondozására, ezzel is elősegítve a munkavállaló édesanyák gyermekeinek a harmonikus, kiegyensúlyozott gondoskodást.

1.1.9 A bölcsődei élet megszervezésének elvei

Kapcsolattartás a szülőkkel:

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről. A tájékoztatás mindig Őszinte, hiteles, személyes hangvételű, etikai szempontból megfelelő. Az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó.

A kapcsolattartás formái:

- beszélgetések érkezéskor és hazamenetelkor,
- családlátogatás
- szülői értekezletek,
- üzenő füzet,
- fogadóórák,
- nyílt napok,
- közösen szervezett programok,
- hirdetőtábla.

Családlátogatás:

Célja: A családdal való kapcsolattfelvétel, a gyermeknek otthoni környezetben való megismerése.

A gondozónő:

- ismerje a családlátogatás jelentőségét,
- a családlátogatáson hivatásának megfelelően viselkedjen,
- a szülők felé hitelesen képviselje azt, hogy a családlátogatás előnyös a gyermek szempontjából.

Szülői értekezlet

A szülői értekezletet az intézmény dolgozói szervezik, minden hónapban legalább egy alkalommal. Az értekezleten

Üzenő füzet

Használata folyamatosan történik. Ebbe a szülő is bejegyez fontosabb kéréseket, valamint tájékoztatást ad a gyermek távolléti idején történt eseményekről. A gondozónő a beszoktatásról készít bejegyzést, valamint a gyermek egy-egy, a fejlődése során elért változásról (pl. szobatisztaság, beszéd, mozgás, játékfejlődésről) valamint a törzslapon vezetett fontosabb változásról és a negyedévenkénti értékelésről ad írásos tájékoztatást.

Fogadóórák

Ezt a gondozónők szervezik, a szülőkkel megbeszéljük a csoport életét a gyermek fejlődése érdekében tett próbálkozásokról. Itt csupán az a 8-10 szülő van jelen, akiknek gyermekei egy csoportba járnak és a gondozónő tájékoztatást ad a nevelési módszerekről, játéktevékenységről. Itt van lehetőség megbeszélni az együttnevelés módszereit, közösen elkezdni egy-egy önállósodási lépést.

Nyílt napok

Évente egyszer, júniusban nyílt napokat tartunk az óvodánkhoz hasonlóan, ilyenkor az érdeklődő családok jönnek el gyermekükkel, hogy megnézzék, megismerhessék a bölcsődei életet, nevelési-gondozási munkánkat, ha a későbbiekben szeretnék gyermeküket bölcsődébe íratni. Rövid írásos ismertetőt adunk a szülőknek a bölcsődei felvétellel és a szolgáltatások ismertetésével, amit otthon is elolvashatnak. A gondozónők bemutatják a szülőknek a csoportokat és helyiségeket, játékeszközöket, mesélnek a napirendről, a szakgondozónői rendszerről, közös játszásra invitálják a gyermekeket és a szülőket. Ez a négynapos program már évek óta hagyomány.

Közösen szervezett programok

Évenként 4-5 alkalommal közös programot készítünk a családokkal. Ilyen a Farsang, a Húsvét, a Mikulás, a Karácsony, az utolsó bölcsődében töltött nap, a Gyermeknap.

Beszoktatás /adaptáció/ - szülővel történő fokozatos beszoktatás:

A szülővel történő beszoktatás módszere a bölcsődei gondozó-nevelő munka egyik fontos feladata/mert a családdal való együttműködést helyezi előtérbe.

Az anya, vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A kisgyermek és a gondozónő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában. Jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás módszerének feltételei:

- a bölcsődevezető és gondozónő korrekt tájékoztatással teremtsen meg az együttműködés feltételeit.
- a szülő részéről a módszer elfogadása és együttműködő részvétele,
- a beszoktatás időtartama a gyermek alkalmazkodásának segítése érdekében legalább két hét.
- a beszoktatás első hetében az anyával együtt, a második héten már az anya állandó jelenléte nélkül, rövidebb, majd fokozatosabban emelt idővel.
- A beszoktatás első hetében az anya gyermekével valamennyi gondozási műveletet elvégzi és a gondozónő ezeket megfigyeli,
- A gyennek együttműködésétől függően a gondozónő az első napokban is kísérletet tesz gondozási művelet elvégzésére az anya jelenlétében.
- A harmadik-negyedik naptól a gondozónő fokozatosan veszi át az anyától a gondozási Műveleteket,
- A gyermek ébrenléti ideje alatt az anya rövidebb-hosszabb ideig távozhat a csoportszobában.
- Az alvás jelenti a beszoktatás alatt a legnagyobb nehézséget, ezért az anyának az altatás ideje alatt elérhetőnek kell lennie.
- egy gondozónőhöz egy időben csak egy gyermek kerül be-szoktatásra, hogy az adott gyermekkel tudjon foglalkozni.

- a gyermek bölcsődéi életének kialakításánál, a szakmai elvek megszabta kereteken belül figyelembe kell venni az otthoni szokásokat,
- a beszoktatás során a gondozónőnek az egész családot, nem „csak” a gyermeket kell segítenie.

"Saját gondozónő" rendszer:

A „saját-gondozónő” rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik a bölcsődéi csoportban. A 15/1998 (VI.30.) NM rendeletnek megfelelően a csoport gyermekeinek egy része /6-7 gyermek/ tartozhat egy gondozónőhöz, mely gyermeklétszám-gondozónő létszám arány a rendszer jó működésének záloga. A gondozónő a gondozás-nevelés mellett figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket. Ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat.

A saját gondozónő szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt a gondozónője, /felmenőrendszer/. A „saját gondozónő” rendszerben több figyelem jut minden gyermekre. Számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját” gondozónő segíti át őket a bölcsődéi élet során adódó nehézségekben.

Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődében két gyermekcsoport működik. Egy gyermekcsoport létszáma 15 fő. alapelv, hogy: a gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabban a gyermekcsoportba járjon.

Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremteni a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és önállóság lehetőségét. A napirenden belül az egyes gyermekek igényeit úgy alakítjuk ki, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen. A gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja-

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás. Kialakításának további feltételei a személyi állandóság, a tárgyi feltételek, a munkaszervezés, a kisegítő személyzet Összehangolt munkája. A gondozónők munkarendje a gyermekek napirendjének alapján készül el.

A napirendet minden év július 31-ig gondozónői értekezleten felülvizsgálják a bölcsődevezető és gondozónők.

1.1.10 Bölcsődei gondozás-nevelés főbb helyzetei

A bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabadaktivitás igényének és kompetencia érzésének erősítése.

Gondozás

Bensőséges, interakciós helyzet gondozónő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

A szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a gondozónő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicséréttel jutalmazza. Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az Önállósodási folyamat hosszú gyakorlást igényel.

A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a gondozónőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önellafogadásra, a személyiség egészséges alakulására. A gondozás (öltözködés, tisztába tevés illetve a WC- használat, kézmosás, étkezés) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben a lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése. A gondozónő fontos feladata, hogy a bölcsődébe kerülő kisgyermekkel meleg, szeretetteljes odaadással segítse a fejlődését. Figyelembe kell venni a kisgyermek életkorát, fejlettségét, egyéni sajátosságait. Az egyéni bánásmód lehetőséget ad a gondozónőnek a gyermek napi hangulatát, a fizikai és pszichés állapotát is figyelembe venni. Minden gyermek részére fontos az, ahogy megfogja a gondozónő, hogyan mosdatja, pelenkázza.

A játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és szociális fejlődést.

A gondozónő a játék feltételeinek biztosításával és nevelő magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játék tevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeit és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését- A játék nemcsak azért kitűnő

talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játék közben ismerkedik, ill. megismeri az őt körülvevő környezettel, majd időben előrehaladva kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. A játék tehát olyan komplex tevékenységforrás, melyet a gondozónőnek tudatosan kell felhasználnia a nevelés folyamatában, célja eléréséhez. Nagyon fontosnak tartjuk az olyan hangulatok, inger gazdag tárgyi lehetőségek megteremtését, melynek hatására a gyermek spontán játéka, tevékenysége önmagától beindul. Ettől függetlenül szükség van a gondozónő által kezdeményezett vagy irányított játéktevékenységre is, hiszen a játék kicsiben maga az élet – megtanít a környezetünkhöz való alkalmazkodásra –, éppen ezért az életre nevelés a játék segítségével teljesebbé válhat.

A gondozónő feladatai a játékkal kapcsolatban

- Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése.
- A napirenden belül elegendő eszköz, idő, és hely biztosítása.
- Igény szerint kezdeményezés, és szerepvállalás a játékban.
- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek(együttjátás) biztosítása.
- A gyermeki játék önállóságának biztosítás

1.2. A Gyermek gondozása, fejlesztése

1.2.1 A felvétel rendje

Bölcsődébe felvehető: minden olyan kisgyermek, akinek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni gondozását. Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról kiemeli olyan kisgyermek felvételi lehetőségét, akinek szociális- vagy egyéb ok miatt egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei gondozás, nevelés.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával

- a körzeti védőnő
- a házi orvos, házi gyermekorvos
- a szakértői és rehabilitációs bizottság
- a szociális ill. családgondozó
- a gyermekjóléti szolgálat
- a gyámhatóság is kezdeményezheti.

Bölcsődénk a családban nevelendő, 2. életévét betöltött gyermekek napközbeni ellátását szakszerű gondozását, nevelését végző intézmény. A gyermek 3. életévének betöltése után a gondozási-nevelési év végéig / aug. 31-ig/ maradhat a bölcsődében. Ha nem érett az óvodai nevelésre abban az esetben tovább gondozható, a 4. évének betöltését követő aug. 31-ig./1997. Tv. 42§ (1) /.

A bölcsőde felvesz minden olyan helyzetben lévő kisgyermeket, akinek szülei nem tudják biztosítani az otthoni ellátást. A gyermekek védelméről és a gyámügyigazgatásról szóló 1997.évi XXXI. Törvény kiemeli olyan kisgyermek szociális vagy egyéb ok miatt a felvételi lehetőséget, akinek egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei gondozás, nevelés.

Mindazon családok igénybe vehetik a bölcsődét, akiknek szükségük van arra, hogy napközben mások gondoskodjanak gyermekeikről: a dolgozó, hivatásukat gyakorló, a GYES mellett munkát vállaló, a gyermeküket egyedül nevelő, a tanuló szülők.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával a körzeti védőnő, a házi gyermekorvos, a szociális, illetve családgondozó is kezdeményezheti. A bölcsőde egy gondozási egységen belül két csoportban működik

A Lakiteleki Bölcsőde alapítója Lakitelek Nagyközség Önkormányzata. Az Intézmény jogállása szerint helyi részben önálló önkormányzati költségvetési szerv, feladatát gyermekjóléti alapellátás feladatkörben végzi.

1.2.2 Gyermekek elhelyezési módja a bölcsődében

A bölcsőde jól megközelíthető intézmény. Az intézmény két gondozási egységből áll. Karban tartott bekeríték kiskertben, levegőzhetnek a bölcsődések.

Bölcsődei férőhely: 20 fő.

Ellátottak köre: 2- 4 éves korig

Ellátási terület: Lakitelek

Csoportonkénti megengedett gyermeklétszám: 10-10 fő.

Az intézmény minimum nyitvatartási ideje: 10 óra.

A bölcsődei működés rendjét a **“Házirend”** szabályozza. **A bölcsőde munkanapokon napi 10,5 órában működik** /reggel 6.30 órától este 17 óráig/.

A gyermekek gondozását-nevelését megfelelő szakmai képzettséggel rendelkező szakemberek végzik. A gyermekek korának megfelelő egészséges étkezés biztosítva van. A gondozónők munkáját technikai személyzet segíti. A Bölcsőde két év felet vesz fel gyermekeket az indoklás az mivel nincs biztosítva tejfonyha, a fürdőszoba sincs úgy kialakítva, hogy ennél fiatalabb korú gyermekeket lásson el.

Gondozónőink munkájukat hivatásnak tekintik. A legújabb szakmai módszerek szerint dolgoznak, ezáltal fejlesztik a gyermekek kreativitását, alkotókészségét. A természethez közelítve spontán ismereteket nyújtanak. Nagyon fontosnak tartjuk a szülőkkel való kapcsolattartást, egyéni, csoportos megbeszéléseket. A jobb feltételek /játék, bútor/ biztosítása érdekében megragadunk minden pályázati lehetőséget. A gyermekek egészséges fejlődését a bölcsőde orvosa figyelemmel kíséri.

2. A bölcsődei gondozás-nevelés tárgyi feltételei

2.1. A bölcsőde helyiségei

A bölcsődébe járó gyermekek napjuk nagyobb részét az intézményben töltik. Nem mindegy tehát, hogy milyen tárgyi környezet veszi őket körül. Céljaink eléréséhez mindennapjaink jó komfortérzetéhez hozzátartozik a jó tárgyi ellátottság.

2.1.1 A gyermekek által használt helyiségek

Csoportszobák

A helyiségek alapterülete természetes megvilágítású és közvetett káprázat mentes forma legyen, falai világos, meleg színűek, bútorzat fénytelen legyen, a gyermekek fejlettségét követve kell kialakítani. A helyiségeknek mosható, fertőtleníthető, tartós melegpadló burkolata legyen. Az oldalfalat 1.30 m. magas ütés- és kopásálló fertőtleníthető burkolattal kell ellátni. **Az előirt alapterület 4 négyzetméter/fő.** A bútorzat alkalmazkodjon a gyermekek méreteihez, tevékenységi formáihoz, minőségileg, esztétikailag változatos és gazdag legyen.

Gyermeköltöző

Felszerelése feleljen meg a 2-3 éves korú gyermekek öltöztetési igényeinek, legyen minden gyermek részére ruha- és cipőtároló, padok, ülőkék.

Fürdőszobák

A gyermek gondozását és önállósodását segítő berendezési tárgyak és eszközök a gyermek méretéhez és fejlettségéhez igazodjanak, kapcsolódjon a csoportszobához. Közvetlen kapcsolat hiányában a hallótávolságot biztosítani kell. A szociális helyiségek feleljenek meg a HACCP előírásnak, felszerelésüket tekintve minden gyermeknek legyen saját fésűje és törülközőtartója és pohártartója, legyen a gyermek teljes alakját mutató tükör.

Ebédlő

Hagyományos bölcsődében az étkezések a szobában zajlanak. Amennyiben ez nem megoldható helyszűke miatt, külön helyiséget kell kialakítani az étkezések alkalmaira.

2.1.2 A bölcsőde egyéb helyiségei

- iroda
- gondozónői szoba
- takarítószer raktár
- játékraktár
- melegítőkonyha,
- mosó helyiség.

2.1.3 Dolgozók szociális helyiségei

- öltöző,
- mosdó,
- zuhanyzó,
- WC.

2.1.4 Terasz

- 40 m² területű, csúszásmentes burkolat.
- biztosítja a gyermekek szabadban történő altatását tavasztól-őszig.
- Védett, betonozott fedett résszel is rendelkezzen, mely egész évben szabad levegőn való játékra alkalmas.

2.1.5 Játszókert

A kert beépített játékkészlete biztonságos kell legyen. A balesetveszélyes játszószerkezet ki kell iktatni, pótlásukról gondoskodni szükséges. A kert a nagymozgásos tevékenységeket maximálisan elégítse ki, legyen benne pancsoló, vagy nyáron az azt helyettesítő ideiglenes medence.

Felületi kialakítása

Benne burkolt és füvesített felületeket, homokozót és beépített játékokat kell elhelyezni. A burkolt terület nem lehet csúszós, vagy veszélyesen érdes tilos murva, gyöngykavics, salak, aszfalt, gyepfugázott téglák. A stabil játszószerkezet füvesített területen kell elhelyezni.

Növényzet

A fák helyét és darabszámát úgy kell meghatározni, hogy a terület 25 %-a a nap különböző szakáiban árnyékos, 75 %-a napos legyen.

Kerítés

A bölcsőde kertjét kerítéssel kell körülvenni. Magassága minimum 1.80 m. A betonlábazat magassága 40-60 cm. A kapukra a gyermekek számára elérhetetlen magasságba a zárást biztosító reteszt kell felszerelni.

Homokozó

A játszókert kötelező eleme. Az udvar időszakosan napos, jól megközelíthető helyen kell elhelyezni. A homokozó kialakítása: mélysége: 30-40 cm, határoló falai: 6-20 cm. vastagságúak, lekerekített éllel.

A homok kezelése: naponkénti átlapátolás, locsolás, évenkénti csere vagy fertőtlenítés.

2.2. Játékkészlet

2.2.1 Egészségügyi szempontok

- könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen,
- balesetet ne okozzon
- ne legyen törött, ne legyen könnyen törhető, ne essen szét darabjaira, éles sarkai ne legyenek, ne lógjon hosszú zsinóron, ne legyen túl nehéz.

2.2.2 Pedagógiai szempontok:

- minden tevékenység formához legyenek megfelelő játékszerek /manipuláció, konstruálás utánzó szerepjáték, mozgásfejlesztő játék./
- a játék színe, nagysága, formája keltse fel és tartsa ébren a gyermek érdeklődését.
- többfajta tevékenységre lehessen felhasználni,
- játékválasztásnál legyen szempont a nemek közötti egyenlőség elvének betartása./a kislányoknak is legyen autó, a fiúknak is baba./
- a játékok mennyisége illeszkedjen a gyermeklétszámhoz, a fogyó eszközöket pótolni kell

2.2.3 Kivitelezés

- igényes legyen
- fokozott használatra számítva készüljön.

2.2.4 Elhelyezés

- nyitott játékpolcon, tároló edény,
- gondozónő által elérhető polcon.

2.2.5 Pihenősarok

Előfordul, hogy egy-egy gyermek elfárad a játékban, vagy csendre, egyedüllétre vágyik, esetleg a közérzete nem jó és ezért szeretne lepiheni. A hangulatos, puha kárpitozású bútorok, szőnyegek, szivacsok nyugtató hatásúak. Minden csoportszobában kell lennie elkülönülésre alkalmas kuckó, ahol a gyermek pihenhet.

2.2.6 Alapjátékok:

- játszókendők,
- babák, labdák,
- képeskönyvek mozgásfejlesztők.

2.2.7 A 2-3 éves korú gyermekek játéka

játék típusa	játék megnevezése	elvárt mennyiség (db) / gondozási egység
Konstruáló játékok	Lego	
	Gabi	
	Montessori	
	baby logi	
	pohársor	
	hordosor	
	formakirakó	
Nagymozgásos játékok	autó	
	hordárkocsi	
	dömper	
	motor	
	mászóka	
	labda	
Húzogatható, tologató eszközök	vonat	
	autó	
Üreges játékok	Kosár	
	szatyor	
	vödör	
	tál	
	talicska	
Homokozó játékok	vödör	
	lapát	
	homokozó forma	
	szita	
Használati eszközök	Lábas	
	tányér	
	pohár	
	szita	
	szűrő	
Könyvek	keménylapú leporelló	
	puhalapú képeskönyv	
Alkotójáték eszközei	zsírkréta	
	ceruza	
	filctoll	
	gyurma	
	Kréta	
	festék	
	olló	
	különböző minőségű papírok	
Szerepjáték kellékei	szerszámok	
	fodrászkellékek	

játék típusa	játék megnevezése	elvárt mennyiség (db) / gondozási egység
	orvosi táska, telefon	
	babaruha	
	takaró	
	seprű	
	lapát	
	főzőedény	
	gyúrótábla	
	vágódeszka	

2.3. A bölcsőde műszaki adottságai, megközelíthetőség, parkolás

A bölcsődében ivóvíz-minőségű vizet kell biztosítani. A melegvíz ellátásról gondoskodni kell. Keverés nélküli (60 °C) melegvíz táplálást a tálaló, a mosoda igényel, egyéb vízvételi helyeken - különös figyelemmel a gondozási egységekhez tartozó gyermeköltözőre és fürdőszobára - a kifolyó víz hőfoka max. 35°C lehet. Ezért minden kézmosóhoz hideg-meleg vizes keverő csaptelepet kell tervezni.

Sugárzó hőt árasztó fűtés nem tervezhető, gázkonvektor alkalmazása tilos. A helyiségekben könnyen tisztán tartható, sima felületű hőleadók legyenek. A biztonsági követelményeknek megfelelően védőrácsot kell alkalmazni.

A teraszok, bejárati ajtók, külső közlekedő utak megvilágításáról gondoskodni kell, a világítások kapcsolása az épületen belül elhelyezett kapcsolóval történjen.

A bölcsődét burkolt útfelületen, közterületen, járdán meg kell tudni közelíteni. A gépkocsival rendelkező családok számára biztosítani kell az ingyenes parkolási lehetőséget is. A bölcsődéhez kapcsolódó közterületen biztosítani kell legalább 1 db jelzéssel ellátott mozgássérült parkolóhelyet.

3. A bölcsődei gondozás - nevelés személyi feltételei

A bölcsődében 6 fő állandó közalkalmazott dolgozik:

- 1 fő vezető szakmai felsőfokú végzettségű,
- 4 fő csecsemő és gyermekgondozó végzettségű,
- 1 fő technikai dolgozó dajka végzettségű.

A bölcsőde körül jelentkező munkában 1 fő közhasznú dolgozó időszakos segítséget nyújt. A kötelezően előírt továbbképzéseket minden dolgozó elvégezi.

A csoportokban 2-2 gondozónő dolgozik, az egyik csoport egyik gondozónője a mindenkori intézményvezető- Az intézményvezetői feladatokat a szakgondozónő látja el.

Dolgozó	Képesítési előírás	Ideális létszám
intézményvezető	a) szakirányú felsőfokú végz.: bölcsődei szakgondozó b) csecsemő- és kisgyermekgondozói oklevéllel: 10 éven belül 5 éves bölcsődei szakmai gyakorlattal, szakirányú főiskolai vagy egyetemi végzettség	1 fő
gondozó	csecsemő- és gyermekgondozó vagy bölcsődei szakgondozó, csecsemő- és kisgyermekgondozó	2 fő/ gondozási egység (1 gondozási egység maximum 7-8 gyermek)
orvos	gyermekgyógyász szakvizsga vagy háziiorvosi szakvizsga	1 fő
technikai dolgozók	nincs	1 fő/ 2 gondozási egység
házimunkás	közhasznú munkás	ellátandó feladat függvényében

4. Egészségmegőrzés

4.1. Közvetlen prevenció

Vitamin- és ásványi anyag profilaxis

A bölcsődének figyelemmel kell kísérnie a vitamin és ásványi anyag kellő mennyiségű bevitelét. A gyermek háziorvos és a bölcsőde egyeztetni egyes vitaminok beállítását megelőzés céljából /polyvitaplex junior/.

4.1.1 Gyermekfogászati prevenció

A gyakorlatként alkalmazott korszerű étkezési szabályok, a cukorfogyasztás csökkenése, a rágásra és az édes italok helyetti vízzel való hidratálás már önmagukban is fogászati prevencióként szolgálnak. A szokáskialakítás céljából a bölcsődei gyermekcsoportokban 2 éves korban kell elkezdni a szájoápolás bevezetését, ennek folytatásaként néhány hónapos gyakorlás után a fogkrém nélküli, majd az óvodában történő átmenet környekén a fluoridos gyermekfogkrémmel végzett fogmosást.

4.1.2 Levegőzés

Levegőzés alatt az udvari játék és a szabadban történő alvás együttesen értendő. Időpontját, mértékét az évszaknak és az időjárási viszonyoknak kell megválasztani. A napfény káros hatása és a kisgyermek bőrének érzékenysége miatt fokozott figyelmet kell fordítani az erős napsugárzás elleni védekezésre. Ügyelni kell arra, hogy 11-15 óra között ne érje a gyermeket közvetlen sugárzás.

4.2. Gyógyszeradás, elsősegély

Lázas fertőző beteg gyermek nem jöhet bölcsődébe. Egyes nem fertőző /allergia, anyagcsere stb./ betegségben szenvedő gyermeknek a háziorvosa által előírt gyógyszerét beadhatják a bölcsődében.

A szülőknek nyilatkozni kell arról, hogy gyermeke milyen gyógyszerre érzékeny. A bölcsődében mentődoboznak lennie kell. A mentődobozt hozzáférhető helyen kell tárolni. A bölcsőde gyógyszerkészletében szerepelni kell: lázcsillapító, görcsoldó, allergia elleni szerek, életmentő gyógyszerek.

5. Élelmezés

5.1. Az étkeztetés közegészségügyi szabályai

A bölcsőde étkezésére a 9/1985.(X.23.) EüM.-BkM.számú „Az étkeztetéssel kapcsolatos közegészségügyi szabályokról” szóló együttes rendelet vonatkozik.

5.1.1 Általános elvek

A létesítmény helyiségei úgy kapcsolódjanak egymáshoz, hogy a nyersanyag és az étel útja ne keresztezze egymást. A létesítmény főzőterében csak a technológiai hulladék tárolására szolgáló edényt

szabad elhelyezni. A létesítmény tevékenységi körének, kapacitásának, alkalmazott technológiájának megfelelően elegendő számú és nagyságú, megfelelő alapterületű raktározó, előkészítő, feldolgozó és kiszolgáló helyiséget, valamint kiegészítő helyiségeket (mosogató, hulladéktároló, stb.) kell biztosítani. A helyiségeket könnyen tisztítható és fertőtleníthető, hézagmentes, csúszásgátló padozattal kell ellátni, és biztosítani kell a víz össze- és elfolyását.

A vizes helyiségek falait a szennyeződésnek és nedvességnek kitett magasságig, de legalább 210 cm-ig világos színű, mosható, fertőtleníthető, hézagmentes felülettel kell kiképezni.

A nem mosható falfelületet szükség szerint, de legalább évente egyszer festeni, meszolni kell.

Az élelmiszerek előkészítéséhez és feldolgozásához, valamint az ételmezéssel foglalkozó dolgozók tisztálkodásához és az étkeztetési létesítmény takarításához csak ivóvíz minőségű vizet szabad használni.

5.1.2 Raktározás, tárolás

Olyan számú és kapacitású raktárhelyiséget kell biztosítani, hogy a nyersanyagok, félkész termékek és ételek szakosítottan, az állami szabvány előírásainak megfelelően, romlás és szennyeződés veszélye nélkül tárolhatók legyenek. Tárolása során gondoskodni kell azok élvezeti értékének megőrzéséről és a fertőződéstől, szennyeződéstől, romlástól való védelméről.

A gyorsan romló élelmiszereket, ételeket 0 és +5 °C közötti hőmérsékletű hűtőszekrényben, a gyorsfagyasztott készítményeket, mélyhűtött nyers, félkész és készterméket legalább -18 °C-on kell tárolni. Az előírt tárolási hőfok ellenőrzésére a hűtőberendezéseket hőmérővel kell felszerelni és folyamatos pótlásukról gondoskodni kell.

Külön hűtőben kell elhelyezni a tökehúst és a húskészítményeket, külön a tej- és tejterméket, valamint a zöldség-gyümölcs féléket.

A készételek tárolásához külön hűtőt kell biztosítani.

A tárolás során a nyersanyagokat, a félkész és kész termékeket rendszeresen felül kell vizsgálni romlás és lejáratosi idő vonatkozásában.

5.1.3 Nyersanyag előkészítés és készétel előállítás

A nyersanyagok tisztítását és az egyéb előkészítő műveleteket (darálás, szeletelés, tojásmosás, törés stb.) az erre a célra kijelölt előkészítő helyiségekben kell végezni: ahol erre nincs mód, ott elkülönített munkaasztalt vagy egyéb eszközt pl. univerzális munkagépet kell biztosítani.

Az előkészítőben használatos eszközöket máshol nem szabad használni.

Az előkészítő helyiségekben a szabvány által előírt mosogató medencéket kell biztosítani.

A tojást a zöldség-előkészítőben a szennyeződéstől meg kell tisztítani és fertőtleníteni (2%-os hypo oldattal), majd langyos vízzel le kell öblíteni.

A tojás fertőtlenítésére használt edényzetet maradandó jellel meg kell jelölni. A tojásokat közvetlenül felhasználás előtt kell fertőtleníteni. A hagyományos tojásfertőtlenítés mellőzhető, ha ózongáz-technológiával fertőtlenített tojást használnak.

Az ózonozott tojásokat a tárolás során a szennyezett nyersanyagoktól el kell különíteni.

Az előkészített nyersanyagokat romlástól és szennyeződéstől védve kell tárolni és szállítani.

Csak jó állapotú, tiszta eszközöket szabad használni.

5.1.4 Tálalás, kiszolgálás

A kiszolgálás egész időtartama alatt olyan feltételeket kell biztosítani, melyek megóvják az élelmiszerek és a készételek tisztaságát, minőségét, táp- és élvezeti értékét. Az elkészített ételt a következő étkezésig, vagy másnapig eltenni tilos. Az ételt a tálalás megkezdése előtt érzékszervileg ellenőrizni kell.

Valamennyi ételféleségből külön-külön 50 g. mennyiséget 48 órán át hűtőtérben meg kell őrizni. Az ételminta tárolására csirátlanítható- légmentesen zárható üvegedényt kell rendszeresíteni.

5.1.5 Mosogatás.

Készétel kiszállítás esetén a szállítóedények mosogatását is biztosítani kell. A mosogató helyiségben az ételmaradékok részére fedéllel és fogantyúval ellátott tartályt kell biztosítani, melyet a mosogatás befejezése után azonnal ki kell üríteni, elmosni és fertőtleníteni.

A mosogatást az Egészségügyi Minisztérium 52390/1985. /Eü.K.21./ EüM. sz. szakmai irányelve szerint kell végezni.

Fertőtlenítésre 2 %-os hypo oldatot kell alkalmazni. (1 kg edényhez 2 liter fertőtlenítő oldat).

5.1.6 Csomagolás, szállítás

A kiszállított ételeket a tálaló-melegítő konyhán a szállító edényből áthelyezve fel kell forralni, kivéve a termoszkonténerrel szállított ételeket. A tálaló-melegítő konyhába csak fogyasztásra kész állapotban előkészített, mosott élelmiszerek vihetők be.

5.1.7 A személyzetre vonatkozó előírások

Étkeztetéssel csak olyan személy foglalkozhat, aki érvényes Egészségügyi nyilatkozattal rendelkezik.

Munkaközben a dolgozó köteles a munkakörére rendszeresített- védő- illetve munkaruhát viselni. A létesítmény vezetője az új dolgozót munkába lépés előtt köteles kioktatni a munkakörére vonatkozó élelmezés egészségügyi és munkavédelmi előírásokra, gondoskodnia kell továbbá minden dolgozó alapfokú és folyamatos szinten tartó élelmezés egészségügyi továbbképzéséről és az időszakos munkavédelmi oktatásról.

5.2. Kisgyermekek táplálása

A bölcsődei étkeztetés során a korszerű kisgyermek táplálási elveket kell figyelembe venni úgy, hogy a táplálék:

- Mennyiségileg elegendő, minőségileg helyes összetételű, higiénés követelményeknek megfelelő,
- Megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészíteti és élvezhető legyen.

A bölcsőde csak melegítő konyhát üzemeltet, központi gyermekélelmezési konyháról kapja az ételt. Az étlap tervezését gyermekélelmezési vezető állítja össze. A bölcsődés gyermekek étkeztetésében makrobiotikus, illetve tisztán vegán étrendek nem szerepelhetnek. Speciális étrend /pl: szemi-vegetáriánus, lakto-ovo vegetáriánus/ szigorú szakmai feltételek teljesítése mellett vezethető be az országos tisztí főorvos 1/1994.számú „a bölcsődében és a közoktatási intézményekben közétkeztetésben alkalmazható különleges étrendekről” szóló állásfoglalásban előírtak szerint.

6. A bölcsőde egészség-, baleset- és munkavédelemmel kapcsolatos szabályai

Az egészségvédelmi követelmények betartását a bölcsőde vezetője és orvosa rendszeresen ellenőrizzé.

6.1. A bölcsődés gyermekek egészségvédelme:

A betegség gyanúját a bölcsődei gondozónő jelzi a bölcsőde orvosának, aki indokolt esetben "kitiltja" a gyermeket a közösség védelmében. Ha az orvos nem érhető el, akkor a gondozónő gondoskodik arról,

hogy a szülő minél hamarabb elvigye a gyermekét. A bölcsődében minden esetben ún. sürgősségi ellátás (lázcsillapítás, elsődleges sebellátás... stb.) történik, a betegség kezelése a család orvosának a feladata.

Lezajlott betegség után a szülő köteles orvosi igazolást vinni a bölcsődébe, melyet a gondozónő a bölcsődei gyermekegészségügyi törzslapon dokumentál, és a bölcsőde orvosa számára megőriz.

A betegségek megelőzése érdekében, a hygiénés szabályok betartása mellett szükséges, hogy a bölcsőde naponta biztosítsa:

- a megfelelő időtartamú szabad levegőn tartózkodást, játék és alvás formájában,
- a megfelelő étrendet, folyadékpótlást, vitaminellátást, a fejlődéshez szükséges anyagok bevitelét,
- tiszta fehérneműt (azoknál, akik igénylik a bölcsődei ruhát).

Hetente 1x szükséges ágyneműt váltani; hetente 2x, ill. szükség szerint tiszta ruhát (amennyiben a bölcsőde biztosítja), és szükség szerint a jellel ellátott törölközőt.

A törölközők elhelyezése úgy történjen, hogy azok egymással ne érintkezzenek. Ugyanilyen módon kell megkülönböztetni a gyermekek fésűit, hajkeféit.

6.2. Járványügyi előírások

A védőoltásokkal kapcsolatos részletes feladatokat az Országos Epidemiológiai Központ által évente kiadott, az adott védőoltási év tevékenységére vonatkozó Módszertani levél határozza meg.

A védőoltások nyilvántartása és jelentése a házi gyermekorvos feladata.

Az oltások megtörténtéről az oltott személyt egyéni dokumentációval is el kell látni, a 15 évesnél fiatalabbak oltásait a Gyermekegészségügyi Kiskönyvbe kell bejegyezni.

Azoknak az orvosokat, akik bölcsődébe, illetve egyéb közösségbe kerülő gyermekek vizsgálatát végzik, az életkor szerint esedékessé vált kötelező oltások megtörténtét ellenőrizni kell. A hiányzó oltások pótlása érdekében kötelesek felvenni a kapcsolatot a gyermek házi gyermekorvosával/orvosával.

A bölcsődei gondozottaknál az életkorhoz kötötten kötelező védőoltásokról célszerű saját nyilvántartás is vezetni. Az életkorhoz kötött kötelező védőoltások megtörténtéről a bölcsőde orvosa, a gondozónő a

Gyermkegészségügyi Kiskönyvben bejegyzett oltások alapján tájékozódhat, az ott dokumentált oltások megtörténtét rá kell vezetni a gyermek egészségügyi törzslapjára is.

Ha a bölcsődében fertőző betegség, vagy annak gyanúja fordul elő, azt a 63/1997. (XII. 21.) NM rendeletben foglaltak szerint jelenteni kell.

A bölcsőde orvosának figyelemmel kell kísérnie a fertőző betegségben szenvedő, vagy fertőző betegek környezetében élő gondozottakkal kapcsolatban hozott járványügyi intézkedések, határozatok (elkülönítés, járványügyi megfigyelés és ellenőrzés, felvételi zárlat, stb.) betartását.

A bölcsődékben észlelt egyes fertőző betegségek esetén az ÁNTSZ területileg illetékes városi intézete a megbetegedési veszély elhárítása érdekében (hatályos jogszabály alapján) elrendelheti a gondozottak védőoltását, vagy gyógyszeres kezelését, melyet a bölcsőde orvosának - a háziorvossal egyeztetve – el kell végeznie.

A fertőző betegséget terjesztő vagy egyéb egészségügyi vonatkozásban káros rovarok és egyéb ízeltlábúak, valamint a rágcsálók ellen védekezni, elszaporodásuk megakadályozásáról, és rendszeres irtásukról gondoskodni kell.

A területileg illetékes ÁNTSZ városi intézete a bölcsődékben a tetvesség felderítésére időszakos vagy soronkívüli szűrővizsgálatot rendelhet el, melyet el kell végezni.

6.3. A bölcsődei dolgozók egészségvédelemmel kapcsolatos szabályai:

A dolgozó köteles munkába lépés előtt a foglalkozás-egészségügyi orvosnál munkaköri alkalmassági vizsgálaton megjelenni. Egészségügyi Nyilatkozatot kell aláírnia, melyben vállalja, hogy az ott felsorolt tünetek, megbetegedések észlelése esetén köteles jelentkezni az alkalmasságot elbíráló foglalkozás-egészségügyi orvosnál. (33/1998. (VI.24.) NM rendelet) A bölcsőde vezetője köteles folyamatosan figyelemmel kísérni, hogy a dolgozó rendelkezik-e érvényes ernyőszűrési lelettel.

A dolgozó köteles jelenteni a bölcsőde vezetőjének, ha egészségi állapotában a munkáját kedvezőtlenül befolyásoló változás (ismeretlen eredetű lázas megbetegedés, mások megbetegedését okozó bőrbetegség, hasmenés és heveny gyomor-bélpanaszok) következik be, vagy vele közös háztartásban élő személynél hasmenéses megbetegedés fordul elő.

6.3.1 Takarítás

A belső felszerelési és berendezési tárgyak könnyen tisztíthatók és fertőtleníthetők legyenek. Tisztításuk nedves, fertőtlenítős ruhával történjék. Járvány esetén a vonatkozó közegészségügyi szabályok szerint kell a takarítást végezni. A bölcsődében használatos mosható gyermekjátékokat szükség szerint naponta, akár többször is, folyó meleg vízzel le kell mosni. Hetente egyszer és járvány idején soron kívül fertőtleníteni kell. A fertőtlenített játékokat meleg folyó vízzel többször, alaposan le kell öblíteni.

A takarítás úgy szervezendő, hogy az a gyermekeket ne zavarja. Csak azokat a helyiségeket lehet nyitvatartási idő alatt takarítani, ahol gyermekek nem tartózkodnak. A takarítás nyitott ablaknál történjen. A szobákat étkezés után rendbe kell tenni, az ételmaradékokat el kell távolítani. A padló tisztítása nedves, fertőtlenítős ruhával történjék. Más takarítóeszközt (vödör, felmosó ill. lemosó ruha) kell használni a csoportszobákban, fürdőszobákban, WC-kben, és mást a mosogatókban és a konyhai helyiségekben. A takarítóeszközöket használat után ki kell mosni és tisztán, a tisztítószerekkel együtt kell elhelyezni, az erre kijelölt, zárt helyen, ahol a gyermekek nem férhetnek hozzá. A tisztító- és fertőtlenítőszerket a mindenkori közegészségügyi előírásoknak megfelelően kell alkalmazni, az Országos Közegészségügyi Intézet rendszeresen felújított "Tájékoztató a fertőtlenítésről" című kiadványa alapján.

6.3.2 Festés

Évenként meszeltetni kell a melegítőkonyhát, az élelmiszerraktárt, a mosogató helyiségeket, a mellékhelyiségeket és a mosókonyhát. Az egész intézményt 2-3 évenként festeni és 6 évenként mázoltatni kell.

6.3.3 A helyiségek levegőjének higiéniéje

A konyha és az élelmiszerraktár valamennyi ablakát szúnyoghálóval kell ellátni. Dohányozni csak kijelölt helyen szabad a bölcsődében.

6.3.4 A szennyes ruha kezelése, mosása

A szennyes pelenkát minden esetben fertőzöttnek kell tekinteni, zárt edényben kell elszállítani a mosodába. Pólyázóra vagy földre helyezni nem lehet. Minden gyermek tisztázása után fertőtleníteni kell a pólyázót. A fertőtlenítő oldatot a pólyázó mellett kell elhelyezni, és előírás szerint cserélni, az OKI tájékoztatójában szereplők szerint. A széklettel szennyezett pelenkát és fehérneműt vattakiöntőben vagy arra alkalmas helyen való átmosás után fertőtlenítőszeres zárt edényben kell átmenetileg tárolni. A mosodába szállítás

után azonnal fertőtlenítő mosószert tartalmazó vízbe kell áztatni. A guminadrágot, fóliát helyben szappanos vízben kell lemosni, fertőtlenítő oldatban áztatni, folyóvízzel gondosan leöblíteni. Az egyszer használatos pelenka zárt fóliazsákban a települési hulladékkal együtt kezelendő az OKI szakértői munkacsoportjának útmutatója alapján. A gyermekek ruháit, ágyneműit, törülközőit, asztalterítőit és a köpenyeket közepesen szennyezettnek kell tekinteni, ennek megfelelő mosástechnikát kell alkalmazni. A kimosott textíliát szennyeződés és fertőződés mentes körülmények között kell tárolni.

6.4. Balesetvédelemmel kapcsolatos szabályok

Mindenkinek ismernie kell a villamos-, gáz-, fűtés-, víz főelzárókat és azok működését! A gondozónők elsősegélynyújtási ismereteit rendszeresen fel kell eleveníteni. A létszámhoz igazodó elsősegély felszerelést hozzáférhető helyen kell tárolni.

Az intézményben évente *műszaki bejárást* kell tartani, melynek fő szempontjai:

- a padozatok állapotának ellenőrzése, botlásveszély, csúszásveszély,
- lépcsők, kapaszkodók, korlátok állapota,
- ajtók, ablakok zárhatósága, küszöbök állapota,
- mázolás, falak állapota, festés szükségessége,
- vízcsapok javítása, cseréje,
- kiöntők, lefolyók állapota, csöpögés, dugulás, kellemetlen szagok,
- radiátorok, kályhák, füstcsövek,
- gáztűzhely, vízmelegítő, kéménybekötés, kémény,
- szociális helyiségek állapota,
- bútorok selejtezése, felújítása,
- edények, étkészletek, evőeszközök,
- villamos berendezések állapota, elhasználtságuk, korszerűsítésük, dugaszoló aljzatok, (a gyermekek által használt helyiségekben ne legyen általuk elérhető helyen dugaszoló aljzat),
- világításnál a burák, fényterelőket megtisztítása, mozgó, laza foglalatok cseréje,
- az épület állagának ellenőrzése szemrevételezéssel
- tető, csapadékvíz elvezetések,
- villámhárító,
- kerítés, kapuk, záruk, rácsok ellenőrzése, járda, kert: kiszáradt ágak.

6.4.1 Gyermekfelszerelések ellenőrzése:

- játékok javíthatók-e vagy selejtezendők,
- homokozó letakarható-e, cserélni kell-e a homokot,
- mászóka, pancsoló,
- gyermekbútorok javíthatók-e,
- szekrények, záruk, elkerített szobasarkok.

6.4.2 Tűzvédelem:

Tűzvédelmi utasítás szükséges minden 5 főnél több személyt foglalkoztató szervezeti egységnél.

Minden bölcsődében kell, hogy legyen tűzvédelmi felelős.

A mentési útvonalat, sorrendet, az oltási eszközöket és az értesítendők névsorát minden egyes csoportban, közhasznú folyosón a tűzoltó készülékek mellé jól láthatóan ki kell függeszteni.

A tűzriadó esetén teendőket évente egyszer gyakorolni kell.

A tűzbiztonsági felszereléseket félévente egy alkalommal ellenőriztetni kell a Tűzoltó Készülék Szerviz munkatársaival. Az ellenőrzés meglétéért a helyi önkormányzat felelős.

Szükség esetén értesítendőк telefonszáma, elérhetősége:

- mentők,
- tűzoltók,
- rendőrség,
- orvos, gyermekorvos,
- ANTSZ,
- áramszolgáltató,
- gázszolgáltató,
- távfűtő,
- vízművek,
- a gyermekintézmény vezetője
- műszaki karbantartója

6.5. Munkavédelemmel kapcsolatos szabályok

Az 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről szabályozza az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi, tárgyi és szervezeti feltételeit a munkát végzők egészségének, munkavégző képességének megóvása és a munkakörülmények humanizálása érdekében, megelőzve a munkabaleseteket és a foglalkozással összefüggő rendelkezéseket. A munkáltató köteles munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező egyént foglalkoztatni, (az időtartam és a képesítési feltétel a munkavállalói létszámhoz és a veszélyességi osztályhoz igazodik).

A munkavállaló jogosult megkövetelni a munkáltatótól

- az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretek rendelkezésre bocsátását,
- a munkavégzéshez munkavédelmi szempontból szükséges felszerelések, munka és védőeszközök, az előírt védőital, valamint tisztálkodó szerek és tisztálkodási lehetőségek biztosítását.

Mentes az adózás alól - a személyes gondoskodás körében dolgozók munkaruhával történő ellátása (15/1998. (IV. 30.) NM r. 3.sz. melléklet) - a jogszabály által előírt, használatra juttatott védőeszköz, egyenruha, munka- és védőruha, formaruha (1995. évi CXVII. törvény az adózásról, 7.§ 1. sz. melléklet).

7. A bölcsődei dokumentáció

7.1. Bölcsődevezető

- dolgozók egészségügyi könyve
- felvételi könyv (SZ.NY.3354-10 r.m.sz.ny.)
- bölcsődei kimutatás 199..... évről
- fertőző betegségekről történő kimutatás
- munkaköri leírások
- költségvetés (gazdasági ügyintézővel)
- heti étrend (bölcsődeorvossal, gazdasági ügyintézővel vagy élelmezésvezetővel)
- dolgozók szabadságának nyilvántartása
- dolgozók jelenléti kimutatása
- személyügyi anyagok vezetése

7.2. Gondozónők

- csoportnapló naponta
- napi jelenléti kimutatás (33762-1 C.SZ.NY. 3354-1 r.sz.)
- bölcsődei gyermekegészségügyi törzslap, fejlődési lappal együtt (C.3354-6/a.r.sz.ny.r.) 1 év alatt havonta, 1-3 évig negyedévente
- üzenőfüzet (esetenként)

7.3. Bölcsődeorvos

- egészségügyi törzslap (a gyermek 1 éves koráig havonta, később negyedévente vezetve)
- óvodai jelentés a 6 év alatti gyerekekről
- heti étrend (együttműködés az illetékes szakemberekkel)
- az élelmezés ellenőrzése mind szakszerűség, mind higiéné szempontjából

A szervezeti felépítéstől függően a feladatok átcsoportosíthatóak.

8. A bölcsőde kapcsolata más intézményekkel

Szakmailag a Dél-alföldi Regionális Módszertani Csoporthoz tartozik a bölcsőde, amely csoport minden évben új útmutatásokkal, legújabb módszertannal, információkkal látja el az intézményt. A csoport végzi az ellenőrzéseket, kínál továbbképzéseket.

A bölcsőde a Községen kívül a környező települések bölcsődéivel is kapcsolatban kell álljon.

Községen belül a legfontosabb az óvodával való jó kapcsolattartás. Az első lépés az óvodába kerülés, és a két intézménynek azt kell nézni, hogy minél kevesebb akadályt kelljen a gyerekeknek leküzdeni. Ennek érdekében történjenek az óvodai látogatások, „ovis előadások, óvónők-gondozónők közötti eszmecserek. Mind azt a célt szolgálják, hogy a bölcsődében elkezdett gondozó-nevelő munka, az óvodába való beilleszkedés zökkenő mentes legyen. .

A bölcsőde a jelzőrendszer tagja, ezért szoros kapcsolatban kell álljon az említett rendszerrel. A védőnők rendszeresen látogatták a gyermekeket. Egészségügyi szűrővizsgálatot végeznek. Szociális okok miatt elhelyezést kérhetnek, melyet a bölcsőde meg is valósíthat. A gyermekjóléti szolgálat estmegbeszélésein a bölcsőde vezetője vesz részt.

Az intézmény kapcsolatot tart a Polgármesteri Hivatal gyámügyi ügyintézőjével is.

A bölcsődében rendkívül meghatározó a szülőkkel való együttműködés. Nap mint nap az ő gyermekük van a gondozónőkre bízva, a bizalomnak ki kell alakulni! Ezért napi beszélgetések, szülői megbeszélések, családlátogatások, együtt töltött kirándulás / Tősfürdő/, ünnepek kívánatosak. Összekovácsoló erejűek ezek az alkalmak, mind a gyermekek javát szolgálják. A bölcsőde igénybe veheti a szülők által kínált játékokat és ingyenes segítségnyújtásokat, amennyiben azok megfelelnek szakmai programjában leírtaknak.

9. A program készítésekor alkalmazott törvényi szabályozások

- 1991. évi LXIV. törvény: a gyermekek jogairól.
- 1993. évi III. törvény: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról.
- 1997. évi XXXI törvény: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről.
- 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.
- 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet: a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról. Módszertani levél a bölcsődei gondozás-nevelés minimum-feltételeiről és a szakmai munka részletes szempontjairól

10. Mellékletek

1. Házi rend
2. Szervezeti és Működési szabályzat
3. Felszerelési jegyzék

1. Házirend

2. Szervezeti és Működési Szabályzat

3. Felszerelési jegyzék

Gyermeköltöző /egy gondozási egységben/	db.
Hirdetőtábla	1
Öltözőszekrény	1 rekesz/gyermek
Öltöztető asztal /pad/	2
Ruhafogas	1
Szemetesbadella	1
Fürdőszoba	db
Fogmosó pohár tartó	2
Törölközőtartó	2
Gyermekszék	2
Tükör/30cmx 100 cm/	1
Gyógyszerszekrény	1
Fertőtlenítő edény	1
Badella/fedéllel/	3
Bilitartó	1
Bili	3
Hosszmérő	1
Személmérleg	1
Olló	2
Hőmérő	1
Gyermekszobák /egy gondozási egységben 2 szoba/	db
Gyermekágy fa, matraccal	szükség szerint
Hempergő	szükség szerint
Játszókerítés	szükség szerint
Gondozónői támlás szék	4
Gondozónői asztal	2
Fektető	24
Nyitott játékpalc	4
Gyermekheverő /játzó/	2
Fektetőtartó	2
Szeméttároló badella	2
Falióra	1
Hőmérő	2
Kerti felszerelések /egy gondozási egységben/	db
Mászóka jellegű nagymozgást fejlesztő játék	1
Kerti játszóház	1
Kerti gyermekasztal	2
kerti gyermekszék homokozó	81
Textília /egy gondozási egységben/	db
Takaró	30
Takaróhuzat	50
Matrachuzat	50

Gyermektörölköző	50
Szőnyeg	4
Gyermekruházat	db
A bölcsőde nem biztosít a gyermekeknek, de gyermekruházatból minden bölcsődében alapkészlet biztosítandó, amely az előírt mennyiség 20 %-a.	
Gyermek blúz	10
Kertész nadrág	10
Rövidnadrág	10
Kislányruha	6
Tréningruha alsó, felső	10
Gyermeksapka	5
Bugyi	10
Atléta	10
Tálaló edényzet /egy gondozási egységben/	db
Gyennek mély tányér	30
Gyennek lapostányér	30
Gyermek pohár	5 0
Bögre	50
Kávéskanál	30
Gyermekkanál	30
Merőkanál	4
Villa	4
Süteményfogó	2
Zárt kenyértartó	2
Kancsó	4
Tálca	4
Tálalókocsi	2
Moslékos edény	2
Orvosi eszközök	db
Spatula	szükség szerint
Lázmérők	szükség szerint
Elsősegély doboz	1
AMBU felszerelés	1
Vezető gondozónői iroda	db
Íróasztal	1
Fotel	1
Szekrény	1
Szemétkosár	1
Ruhafogas	1
Írógép	1
Telefon	1
Számológép	1
Öltöző	db
Szekrény	2

Szék	1
Tükör	1
Szemétkosár	1/dolgozó
Mosdó, zuhanyzó, WC	db
Szappantartó és kapaszkodó	
Fogas	
Ülőke	
Törölköző, szárító Szemétkosár	
WC-ben fedeles szeméttároló WC kefe	
Tálaló edényzet felnőtt	db
Lapostányér Mélytányér Kistányér Pohár	12-12
Kés, villa, kanál, kiskanál	12-12
Kancsó	1
Fűszertartó	1
Evőeszköz tartó	1
Kenyétkosár	1
Szalvétatartó	1
Konyhai textília	db
Konyharuha	20
Abrosz	6
Konyhai kéztörölő	10
Egyéb	db
Ételmintás üveg	40
Ételmaradék tároló badella	2
Mosodai felszerelés	
Mosógép	1
Varrógép	1
Vas aló asztal	1
Ruhás kosár	4
V asaló	2
Ruhaszárító	1
Takarítási eszközigény	db
Porszívó	1
Nedves, fertőtlenítő lemosáshoz eszközök	szükség szerint